

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

SUPD ajankohtaiset

jätealan strategisen yhteistyöryhmän kokous 17.2.2021

Katariina Haavanlammi
Lainsäädäntöneuvos, YM/YSO

esityksen rakenne

- Yleistä säädösvalmistelun tilanteesta
- Muovin ja muovituotteiden määrittely
- Tuotekiellot ja merkintävaatimukset
- Kalastusvälineitä koskevat vaatimukset
- Julkisiin keräysjärjestelmiin ja siivoukseen liittyvä tuottajien kustannusvastuu
- Kansalliset kulutuksen vähennystoimet

Yleistä säädösvalmistelun tilanteesta

- SUP täytäntöönpano tehdään jätelakia muuttamalla
 - YM:n sisäinen luonnostelutyö edelleen meneillään - saatu joulukuussa käyttöön Ruotsin malli, josta myös hyötyä kansallisia ratkaisuvaihtoehtoja pohdittaessa
- SUP tuottajavastuusäännökset viedään osaksi JL tuottajavastuuluvun sääntelyä (ei erillistä lukua, kuten jossain vaiheessa suunniteltiin) – lisäksi tarvitaan paljon asetustason sääntelyä
- SUPD on kirjoitettu siitä lähtökohdasta, että EU:n jätesäädöspaketin mukaiset muutokset tuottajavastuusääntelyyn on toteutettu
 - SUP HE:tä ei voida antaa eduskunnalle, ennen kuin ko. paketin mukaiset jätelain muutokset on saatu vahvistettua
 - SUP HE tavoitteena saada jossain muodossa lausunnoille alkukesästä; eduskuntaan syyskaudella 2021 – arviointineuvosto ilmoittanut ottavansa esityksen tarkistettavakseen

Muovin ja muovituotteiden määrittely

- Komission ko. suuntaviivoja ei ole vielä annettu – tavoitteena ilmeisesti antaa ne 3/2021
- Viimeisin suuntaviivaluonnos saatiin ennen joulua ja se lähetettiin laajasti jakoon kommenttien keräämiseksi – ko. luonnosta käsiteltiin asiantuntijakokouksessa 19.1.2021 ja siihen oli mahdollisuus jättää kirjallisia kommentteja 26.1.2021 (kommentteja saatiin taas valtavasti)
- Tällä hetkellä ei ole tiedossa, milloin seuraava asiantuntijakokous on ja saammeko enää mahdollisuutta nähdä/komentoida seuraavaa versiota – suuntaviivojen antaminen ei sisällä äänestysmenettelyä
- Viimeisimmässä luonnoksessa merkittävä muutos viskoosin osalta (viskoosi olisi muovia, mutta lyocel ei olisi); Suomi suhtautui ko. tulkintaan kriittisesti kirjallisissa kommentteissa ja toivoi ympäristövaikutuksiin perustuvaa päätöksentekoa asiassa
- Viimeisimmässä luonnoksessa myös useita merkittäviä asioita edelleen vailla ratkaisua/selvää johtopäätöstä - mm. yksi annos, uudelleen käytön arviointiin liittyvät kriteerit jne.
 - Onko valmistauduttava kansallisiin linjauksiin?

Tuotekiellot ja merkintävaatimukset

- Lakitason muutokset ja Tukesin ko. asioita koskeva valvontatoimivaltuus ovat mukana EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpanoa koskevassa HE:ssä – saadaanko ne voimaan direktiivin edellyttämässä määräajassa eli 3.7.2021?
 - VNA valmisteltu - tulossa lausunnoille keväällä, kun ko. HE annettu
- Merkintävaatimuksia koskeva komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/2515 on annettu joulukuussa (ks. YM SUP-nettisivut) - sisältää yksityiskohtaiset vaatimukset merkintöjen toteuttamisesta eli vaadittavista kuvista, tekstistä, fontista, väristä, merkintöjen sijainnista jne.
- Toimijoilta tullut paljon kysymyksiä siitä, milloin tuote katsotaan saatetuksi markkinoille ennen 3.7.2021 – jolloin jää merkintävaatimusten soveltamisen ulkopuolelle?
- Ko. kysymykset välitetty Tueksin vastattaviksi – valmistautuminen ko. valvontaan on siis jo aloitettu neuvonnan muodossa
- Lisäksi kevään aikana järjestetään ko. valvontaan liittyviä viranomaiskokouksia (Valvira, STM, Tulli, Fimea) pääosin Tukesin vetovastuulla – rajapintojen selkeys ja yhtenäiset tulkinnat tärkeitä!

Kalastusvälineitä koskevat vaatimukset

- SUP kalastusvälinejätteen raportointia koskeva komission täytäntöönpanosäädös on hyväksytty ja nyt odotetaan sen julkaisua (linkitetään YM SUP-nettisivuille)
- SUP kalastusvälineitä koskevien vaatimusten kansallinen täytäntöönpano edellyttää poliittisia linjauksia eräistä asioista - erkkaripalaveri järjestetään 23.2.2021
 - Otetaanko kansallisen täytäntöönpanon lähtökohdaksi direktiiviä laajempi näkökulma, jolloin kalastusvälineiden tuottajavastuu koskisi merikalastusvälineiden lisäksi sisävesikalastusvälineitä?
 - YM ehdotus: sekä sisävesillä ja merivesillä käytettävät kalastusvälineet lähtökohdaksi
 - Miten kalastusvälinejätteen keräysverkosto järjestään?
 - YM ehdotus: keräysverkosto satamiin + vapaammin suunniteltava verkosto vapaa-ajan kalastusvälineille

Julkisiin keräysjärjestelmiin ja siivoukseen liittyvä tuottajien kustannusvastuu

- Kustannusvastuun piiriin tulisi kuntien puhtaanapito- ja jätehuoltovastuulla olevia yleisiä alueita, joilla vastuu perustuu sekä katujen kunnossapitolakiin (puhtaanapitovastuu) että jätelakiin (JL 76 ja 74 §). Näitä alueita ovat mm. kaavoitetuilla alueilla sijaitsevat katualueet sekä yleiset alueet kuten torit, puistot, leikkikentät ja virkistysalueet.
- Keskustelua kansallisesta täytäntöönpanosta käyty Kuntaliiton ja ”merkittävimpien” tuottajien kanssa (pakkaukset, tupakka) – esillä ollut sekä sopimiseen että sääntelyyn perustuva malli
 - Sopimisen organisointi, kun kuntia on yli 300? Vaikuttaa siltä, että lähdetään kuitenkin viemään eteenpäin sääntelyyn perustuvaa mallia, jossa tuottajien kunnille maksamat tuoteryhmäkohtaiset korvaukset säädettäisiin VNA:lla (kuten Ruotsissa) ja raha liikkuisi tuottajilta suoraan kuntiin (toisin kuin Ruotsissa)
- Tietopohjan keräämiseen tähtäävä roskakoostumushanke käynnistymässä Kuntaliiton vetämänä – rahoitetaan (nyt ensimmäisellä kerralla) yhdessä Kuntaliitto/YM/tuottajia
 - Tavoitteena selvittää SUP roskien osuus julkisiin keräysjärjestelmiin kerätystä ja siivotusta kokonaisroskamäärästä em. alueilla - VNA voidaan valmistella (tai sopia korvauksista) vasta, kun ko. hanke on valmistunut – SUP HE vaikutusarviointi tulee olemaan tältä osin siis puutteellinen

Kansalliset kulutuksen vähentämistoimet

- Toimijoilta saatu vihreää valoa sille, että muovitiekarttaan perustuva GD olisi lainsäädännössä säädettäviä vähentämistoimia tarkoituksenmukaisempi instrumentti
- GD neuvottelut käynnissä Leena-Kaisa Piekkarin (YM) johdolla, mukana myös Merja Saarnilehto ja Jussi Kauppila YM:stä
 - Lähtökohtana kappalemääräinen vähentäminen vrt. muovin määrän vähentäminen
 - Määrällistä vähentämistavoitetta ei asetettaisi heti v. 2022 alusta, vaan vasta sen jälkeen, kun SUP-tuottajavastuuseen liittyvän raportoinnin kautta on saatu tarvittavia volyymitietoja?
- Valtionhallintoa sitovat toimet tullaan sisällyttämään Valtsuun
- YM:ssä linjattu, että kaikki kansalliset vähennystoimet sisällytetään Valtsuun (= viittaus muovitiekarttaan perustuvan GD:n valmisteluun sekä em. valtionhallintoa sitovat toimet) ja asia huomioidaan myös Valtsun sisältövaatimuksissa (asetustason sääntely)

Lisätietoja SUPD täytäntöönpanosta:

[YM SUP-nettisivut](#)

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

